

I. BAROK

V našom putovaní po minulosti sa dostávame do **obdobia baroka**, ktorý trval od 17. storočia až do prvej polovice 18. storočia. Barok je umelecký sloh, ktorý je typický svojou mohutnosťou, veľkoleposťou a prezdobenosťou. Môžeme si to všimnúť aj na ich spôsobe obliekania.

Naďalej sa v chrámoch pestovala **cirkevná hudba**. Boli to najmä duchovné piesne, tzv. **chorál**, ktorý sa stal základom pre rozsiahle vokálno-inštrumentálne skladby ako **kantáta a oratórium**.

Vypočuj si úryvok z **Oratória Mesiáš** od anglicko-nemeckého skladateľa **Georga Friedricha Händela**:

- <https://www.youtube.com/watch?v=IUZEtVbJT5c>

ÚLOHA č.1 – pre aké obsadenie je skladba komponovaná? _____

Svetská hudba sa hrala v šľachtických a panovníckych palácoch. Šľachtici a králi si najímali hudobníkov, ktorí im hrali na hostinách, slávnostiach i pri tanci. Tieto dobové tance sa spájali do tzv. súít. **Suita je teda ustálený rad tancov rôznych národov** (napr. francúzske, talianske, španielske, nemecké), pozostáva teda z viacerých tancov, ktoré idú za sebou vo vopred danom poradí.

Vypočuj si **Badineriu** zo **Suity h mol** od nemeckého skladateľa **Johanna Sebastiana Bacha**:

- <https://www.youtube.com/watch?v=x04g3gzH7HA>

ÚLOHA č.2 – aké hudobné nástroje počuješ? _____

V tomto období **skladatelia ešte neboli samostatným povoláním**, ale tvorili hudbu ako súčasť rôznych ďalších povolání spojených s hudbou. Pôsobili ako **dvorní kapelníci**, viedli zámocký orchester a na želanie panovníka komponovali hudbu na rôzne príležitosti. Inokedy uplatňovali svoje skladateľské a hráčske schopnosti **v kostole**, kde hrali na organe pri bohoslužbách a viedli chrámový zbor.

V období baroka sa zväčšil orchester, zdokonaľovali sa (husle) a vznikali nové hudobné nástroje (klavír). V baroku vznikali orchestre s rôznym nástrojovým obsadením. **Základom barokového orchestra boli sláčikové nástroje** a k nim sa pridávali nástroje dychové (flauta, hoboje, fagot, trúbka a lesný roh). Kapelník obvykle dirigoval orchester od **čembala**.

Vypočuj si „Búrku“ z diela **Štyri ročné obdobia**, ktorého autorom je skladateľ **Antonio Vivaldi**:

- https://www.youtube.com/watch?v=Mn_q_I7KOGA

ÚLOHA č.3 – ktorý nástroj je v popredí (hrá sólo)? _____

V barokovej hudbe sa začali používať durové a molové tóniny, akordy a ich obraty.

ÚLOHA č.4 - vytvor durové a molové kvintakordy

G dur g mol A dur a mol H dur h mol

Fis dur fis mol B dur b mol Es dur es mol

Ktorým tónom sa odlišuje durový a molový kvintakord, ak má spoločný základný tón (mení sa len jeden, spodný, stredný alebo vrchný)?

ÚLOHA č.5 – zakrúžkuj kvintakordy modrou, sextakordy červenou a kvartsextakordy zelenou farbou

Ako zaujímavosť si vypočujme skladbu od slovenského skladateľa **Petra Breinera**:

Beatles Concerto Grosso No. 2 (In the style of Vivaldi) : I. A Hard Day's Night

- <https://www.youtube.com/watch?v=Gimv64oathc>

V tejto skladbe sa inšpiroval piesňou od skupiny Beatles a upravil ju do barokového štýlu.

ÚLOHA č.6 – doplň informácie (zhrnutie) o hudobnom baroku:

Na akých miestach znela hudba?: _____

Troja najznámejší hudobní skladatelia sú: _____

Ako sa volá skladba, v ktorej sa tance spájali do jedného diela? _____

Aká je to vokálno-inštrumentálna hudba? _____

Ktoré nástroje boli v období baroka najviac používané? _____

Aké tóniny sa začali používať? _____

II. MELODICKÉ OZDOBY

V baroku neboli vyzdobené len chrámy, paláce a oblečenie šľachticov, **ozdoby používali aj v hudbe**. Ako ukážku si vypočujeme čembalovú skladbu od francúzskeho skladateľa Francois Couperina.

UKÁŽKA – Francois Couperin: Pieces de clavecin - L'Enfantine

- <https://www.youtube.com/watch?v=dWMrmarS6zw>

ÚLOHA č.7 - všimni si akými značkami sú melodické ozdoby zapísane v notách a zakrúžkuj ich

Prehľad melodických ozdôb:

Nátril - hlavný tón sa vystrieda s vrchným susedným tónom

Mordent (náraz) – hlavný tón sa vystrieda so spodným susedným tónom

Trilok – hlavný tón sa rýchlo strieda s jeho vrchným susedným tónom po celý čas jeho trvania

Príraz - malá notička sa zahrá tesne pred hlavnou notou (prirazí sa)

Skupinka – dva alebo viac nôt pred hlavnou notou

ÚLOHA č.8 – spoj čiarou názov melodickéj ozdoby s jej zápisom v notách

PRÍRAZ SKUPINKA MORDENT NÁTRIL TRILOK